

VERGADERING : OPENBAAR BESTUUR
DATUM : 12 NOVEMBER 2008
AGENDAPUNT : 15
BIJLAGE : OB-08-58

BETREFT : Plan van Aanpak “Arbocatalogus diervoedersector”

Op verzoek van de CAO-partijen en in overleg met de Commissie Sociaal Economische Aangelegenheden Diervoedersector is het bijgevoegde plan van aanpak opgesteld. Het beoogt invulling te geven aan de wettelijk geopende mogelijkheid als diervoedersector zelf maatregelen te nemen om de arbeidsomstandigheden in de bedrijven te bepalen.

ADVIES

De Commissie Sociaal Economische Aangelegenheden Diervoedersector en het Dagelijks Bestuur adviseren positief.

FINANCIËLE ASPECTEN

Exacte kosten voor het uitwerken van twee risico's zullen blijken uit de offertebedragen. Doelstelling is dat bij het inventariseren en uitwerken van twee risico's en het opzetten van een webapplicatie het bij SZW aan te vragen (100%) subsidiebedrag van €50.000 euro niet zal worden overschreden. Voor het vervolgtraject in 2009 zal aan het bestuur van het Productschap Diervoeder een projectvoorstel worden ingediend, waarbij budget wordt gereserveerd voor het verder uitwerken van de arbocatalogus voor de diervoedersector. Het plan wordt uitgevoerd binnen het project III-5: Arbeidsomstandigheden. In de begroting 2009 is een bedrag opgenomen voor het geval er in een vervolgfase additionele kosten aan de orde zijn.

SOCIALE CONSEQUENTIES

In een arbocatalogus staan de verschillende methoden en oplossingen beschreven die werkgevers en werknemers samen hebben afgesproken om te voldoen aan de doelvoorschriften die de overheid stelt. Dit draagt bij aan een praktische en doeltreffende bevordering van een veilig en gezond werkklimaat in de bedrijven.

VOORSTEL

Het voorstel is met het plan van aanpak in te stemmen.

COMMUNICATIE

-

BIJLAGE(N) : 1

PRODUCTSCHAP DIERVOEDER

Plan van aanpak

Arbocatalogus Diervoedersector

Plaats, datum:

Den Haag
September 2008

Opgesteld door:

Productschap Diervoeder, Manou van der Meulen

Inhoudsopgave

1. Achtergronden	2
1.1 Opdrachtgever	2
1.2 Opdrachtnemer	2
1.3 Aanleiding tot dit project.....	2
1.4 Inhoud arbocatalogus.....	2
1.5 Marginale toetsing.....	3
2. De projectopdracht	3
2.1 Doelstelling	3
2.2 Opdrachtomschrijving	3
3. Projectactiviteiten	4
3.1 Inventarisatie risico's.....	4
3.2 Uitwerken risico's	4
3.3 Opstellen communicatieplan	4
3.4 Toetsen door de Arbeidsinspectie.....	5
3.5 Aanvragen subsidie.....	5
4. Projectgrenzen	5
4.1 Duur van het project.....	5
4.2 Breedte van het project	5
4.3 Randvoorwaarden.....	5
5. De projectorganisatie	6
5.1 Projectleden	6
5.2 Externe deskundigen	6
6. Planning	7
7. Kosten	7
Bijlage 1 Uitgangspunten bij het bepalen van onderwerpen	8
Bijlage 2 Overzicht voor opzet arbocatalogus (adhv NEN-norm)	9

1. Achtergronden

Sinds de wijziging van de arbowetgeving per 1 januari 2007 zijn werkgevers en werknemers samen verantwoordelijk voor het invullen van het arbobeleid. De beste manier om dit beleid vast te leggen, is in een zogeheten Arbocatalogus. Een arbocatalogus is een oplossingenboek, waarin werkgevers en werknemers afspraken vastleggen voor een branche, bedrijf of organisatie over hoe men voldoet en invulling geeft aan de eisen van de regelgeving voor arbeidsomstandigheden. Het opstellen van een arbocatalogus is de verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers samen.

1.1 Opdrachtgever

Opdrachtgever voor het ontwikkelen van de arbocatalogus voor de diervoedersector is het Productschap Diervoeder, op verzoek van de sociale partners. Dit verzoek is schriftelijk bevestigd met de brief van 9 juni 2008, welke door sociale partners is ondertekend.

1.2 Opdrachtnemer

De afdeling Arbeid van het HPA is een kennis- en expertiseafdeling die de diverse akkerbouwproductieschappen ondersteunt bij de beleidsontwikkeling en uitvoering op het gebied van arbeidsomstandigheden, arbeidsmarkt en scholing. Dit gebeurt door het, in samenwerking met brancheorganisaties en vakbonden opzetten van sociaal-economische projecten op deze beleidsterreinen. De afdeling Arbeid is de opdrachtnemer voor het onderhavige project.

1.3 Aanleiding tot dit project

Met ingang van 1 januari 2007 is de Arbeidsomstandighedenwet in Nederland gewijzigd. De overheid wil met deze wet een effectiever arbeidsomstandighedenbeleid (arbobeleid) bewerkstelligen, dat zorgt voor een verbetering van de veiligheid en gezondheid op de werkvloer. Een goed arbobeleid draagt immers bij aan het voorkomen van ziekten en ongevallen en het terugdringen van verzuim en arbeidsongeschiktheid.

Werkgevers en werknemers krijgen door de nieuwe Arbowet meer mogelijkheden om zelf invulling te geven aan de wijze waarop ze in de eigen sector aan de wetgeving voldoen. Dit heeft als voordeel dat binnen de onderneming een arbobeleid gevoerd kan worden dat rekening houdt met de specifieke kenmerken van de diervoedersector.

Uitgangspunt van de nieuwe Arbowet is dat er in principe geen Nederlandse regels komen bovenop de regels van de Europese Unie. Alleen als er sprake is van zeer ernstige risico's, blijven aanvullende regels bestaan. De nieuwe Arbowet geeft dus meer mogelijkheden en verantwoordelijkheid aan werkgevers en werknemers, minder regels en daardoor minder administratieve lasten. Zo ontstaat er meer draagvlak en een veiliger en gezonder werkklimaat.

1.4 Inhoud arbocatalogus

In een arbocatalogus staan de verschillende methoden en oplossingen beschreven die werkgevers en werknemers samen hebben afgesproken om te voldoen aan de doelvoorschriften die de overheid stelt. Bijvoorbeeld maatregelen die aan een veilig en gezond werkklimaat hebben bijgedragen, normen uit (wetenschappelijke) onderzoeken, goede praktijken, NEN-normen, brancherichtlijnen, convenanten, leidraden of huidige Arbobeleidsregels. De werkgevers en werknemers in een onderneming of branche zijn verantwoordelijk voor de vormgeving, inhoud en beschikbaarheid van een arbocatalogus. Zodra een arbocatalogus is opgesteld die marginaal is getoetst door de Arbeidsinspectie, zijn de Arbobeleidsregels voor die branche niet meer van toepassing. Op 1 januari 2010 worden alle overgebleven Arbobeleidsregels ingetrokken.

1.5 Marginale toetsing

De overheid gaat er vanuit dat werkgevers en werknemers heel goed in staat zijn om een professionele arbocatalogus op te stellen. Daarom worden de catalogi niet uitgebreid getoetst. Wel wordt bekeken of de totstandkoming goed verlopen is en of de catalogus adequaat is.

De criteria voor deze toetsing zijn:

- Is beschreven voor welk werkgebied (branche of groep bedrijven) de catalogus bedoeld is?
- Vertegenwoordigen de opstellers, de werkgevers en werknemers in dit werkgebied?
- Is de catalogus beschikbaar en kenbaar voor werkgevers en werknemers?
- Wordt bij navolging van de catalogus voldaan aan de doelvoorschriften? Dit punt wordt getoetst met een zogenaamde quick scan: is de catalogus begrijpelijk, logisch en niet in strijd met de wet?

Catalogi die voldoen aan deze marginale toetsing vormen het referentiekader voor de handhaving door de Arbeidsinspectie.

2. De projectopdracht

2.1 Doelstelling

Doelstelling van dit project is het ontwikkelen van een arbocatalogus voor de diervoedersector. Om aan deze doelstelling te voldoen bevat dit plan van aanpak een stappenplan voor het opzetten en uitwerken van de arbocatalogus.

2.2 Opdrachtomschrijving

Als dit project wordt opgeleverd:

- zijn de risico's voor gezond en veilig werken in de diervoedersector geïnventariseerd;
- zijn twee van deze gezondheidsrisico's uitgewerkt;
- kunnen gebruikers via een webapplicatie de arbocatalogus raadplegen;
- is gecommuniceerd met de gebruikers over de beschikbaarheid en gebruik van de arbocatalogus;
- is de arbocatalogus getoetst door de Arbeidsinspectie;
- is subsidie aangevraagd.

3. Projectactiviteiten

Een arbocatalogus moet oplossingen bieden op alle (mogelijke) knelpunten, van veiligheid tot psychosociale arbeidsbelasting, om veilig en gezond werken mogelijk te maken. In dit plan van aanpak wordt een eerste aanzet gegeven voor de arbocatalogus.

3.1 Inventarisatie risico's

Uitgangspunt bij de ontwikkeling van de arbocatalogus is het voortbouwen op de digitale Risco-Inventarisatie & -Evaluatie (RI&E) en al bestaande oplossingen binnen de sector. Daarbij dienen oplossingen bij te dragen aan de doelvoorschriften uit de wet voor zover deze zijn vastgesteld.

3.1.1 Modulaire opbouw

Bij een modulaire opbouw van de arbocatalogus worden de onderwerpen ingedeeld in onderdelen of modules die afzonderlijk geraadpleegd kunnen worden en waarvoor telkens een deelonderwerp wordt aangereikt. Tevens wordt het hierdoor mogelijk om onderwerpen die meerdere sectoren betreffen te koppelen aan de diverse arbocatalogi. Bijvoorbeeld het project Stof? Pak't aan! Dit is een project vanuit vier productschappen gericht op het ontwikkelen van een kennisinfrastructuur om de blootstelling aan agrarisch stof en componenten van stof terug te dringen.

3.1.2 Betrokkenheid werknemers

Uit de themadag RI&E die door het PDV in 2007 is aangeboden aan werknemers in de diervoedersector, blijkt dat werknemers betrokken zijn bij het werk en als onderdeel hiervan veilig werken. Het is van belang om bij werknemers te inventariseren welke risico's zij ervaren en welke oplossingen zij zien. Om de betrokkenheid van werknemers bij het opzetten van de arbocatalogus te vergroten, is het van belang deze hierbij te betrekken. De wijze waarop wordt, in samenspraak met de projectgroep, uitgewerkt.

3.2 Uitwerken risico's

Voor wat betreft de risico's die uitgewerkt gaan worden dienen deze uitgebreid beschreven te worden; waarom is het een risico? Deze dient getoetst te worden aan de wettelijke kaders en als laatste worden de oplossingsmogelijkheden uitgebreid beschreven. Daar waar al informatie beschikbaar is, zal deze worden toegevoegd. Verder zal indien dit bijdraagt aan het onderwerp, gebruik worden gemaakt van ondersteunend beeldmateriaal (factsheets, foto's, etc).

3.3 Opstellen communicatieplan

Om ervoor te zorgen dat bedrijven in staat zijn kennis te nemen van de arbocatalogus, is het wenselijk om de communicatie met de sector zo vroeg mogelijk te beginnen. Dit betreft communicatie naar de werkgever, de ondernemingsraad en de preventiemedewerker van het bedrijf. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van diverse communicatiekanalen waarover de sector beschikt: vakbladen, brancheorganisaties, sociale partners, enzovoort.

De arbocatalogus moet zodanig gepubliceerd worden dat deze goed toegankelijk is voor alle werkgevers en werknemers die belang hebben bij de arbocatalogus. Hierbij moet aandacht geschonken worden aan de actualiteit, de gebruikersvriendelijkheid en begrijpelijkheid van de informatie. Door middel van een webapplicatie kan informatie op een eenvoudige wijze voor iedereen toegankelijk worden gemaakt. Door het ontwikkelen een informatieplatform van alle beschikbare informatie, zoals branche RI&E en arbocatalogus, zijn arbogereleerde onderwerpen snel beschikbaar voor de diervoedersector.

3.4 Toetsen door de Arbeidsinspectie

Als sociale partners de arbocatalogus hebben ondertekend, wordt deze ter toetsing aan de Arbeidsinspectie voorgelegd. Als de toetsing met positief resultaat is doorlopen, wordt de arbocatalogus opgenomen in een verzamelbeleidsregel. Dit is de enige beleidsregel die na 1 januari 2010 nog bestaat. Als de arbocatalogus in deze beleidsregel is opgenomen, wordt deze als referentiekader gebruikt bij inspectieprojecten. Verder wordt de vermelding in de verzamelbeleidsregel ook gezien als signaal dat de sector op het goede spoor zit en dat kan leiden tot minder intensieve inspecties. De sector ontvangt van de Arbeidsinspectie een schriftelijke reactie waarin het resultaat van de toetsing staat weergegeven.

3.5 Aanvragen subsidie

Het ministerie van SZW heeft geld beschikbaar gesteld voor een financiële bijdrage voor het maken van een arbocatalogus. De subsidieregeling is geldig van september 2007 tot en met december 2009 en kan worden aangevraagd bij het Agentschap van het Ministerie van SZW.

De subsidie wordt toegekend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- er is sprake van een arbocatalogus op sector- of brancheniveau,
- in de arbocatalogus worden minstens twee risico's behandeld en
- de arbocatalogus is - met positief resultaat - getoetst door de Arbeidsinspectie.

De aanvraag voor deze subsidie wordt mede namens de gezamenlijke partijen van de betreffende arbocatalogus ingediend. De bijdrage bedraagt 50.000 euro. De bijdrage wordt slechts één keer aan een sector of branche toegekend.

4. Projectgrenzen

4.1 Duur van het project

Het project start op 1 oktober 2008 en zal uiterlijk eindigen op 30 juni 2009. Aangemerkt dient te worden dat dit project niet eindigt op het moment dat deze toegankelijk wordt voor de sector of op het moment dat twee risico's zijn uitgewerkt en daarvoor subsidie is verleend.

4.2 Breedte van het project

In dit project is opgenomen:

- Inventarisatie van onderwerpen die in de catalogus opgenomen worden (bijlage 1).
- Systematiek voor het uitwerken van de risico's (bijlage 2).
- Raadplegen van werknemers
- Het publiceren van de arbocatalogus.
- Communicatie naar de sector.

Niet in dit project opgenomen zijn:

- Het vervolgtraject als twee risico's voor de arbocatalogus zijn gepubliceerd
- Kosten voor beheer en onderhoud

4.3 Randvoorwaarden

De eerste randvoorwaarde is actieve betrokkenheid van de belanghebbende partijen. Dit betreft de projectgroep, waarin werkgevers- en werknemers vertegenwoordigd zijn. Maar vooral ook de betrokkenheid van werknemers in de sector.

Tweede randvoorwaarde is communicatie naar de sector om zowel werkgevers als werknemers te informeren over veilig werken en hoe de arbocatalogus hier een rol bij kan vervullen.

Derde randvoorwaarde is dat de arbocatalogus eenvoudig te benaderen is door de sector en duidelijk is hoe deze toegepast kan worden.

Vierde randvoorwaarde is dat bestaande oplossingen worden opgenomen in de arbocatalogus.

Vijfde randvoorwaarde is de beschikbaarheid van projectleden en middelen om dit project uit te kunnen voeren.

Zesde randvoorwaarde is voldoende dekking van de kosten nadat de eerste opzet van de arbocatalogus is gepubliceerd. Zodra de arbocatalogus gepubliceerd is, dienen de kosten voor beheer en onderhoud te worden gedekt. Hiervoor kan een projectplan geschreven worden aan het bestuur van het PDV.

5. De projectorganisatie

5.1 Projectleden

Bij het ontwikkelen van de arbocatalogus is actieve betrokkenheid vanuit de werkgevers- en werknemersorganisaties van belang. Daarom wordt de projectgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van brancheorganisaties en vakbonden. De organisatie wordt uitgevoerd door de afdeling Arbeid in samenwerking met de beleidsmedewerker van Nevedi. Projectleden vanuit FNV Bondgenoten en vanuit de Arbo-werkgroep van Nevedi zullen, na akkoord van het CSEAD voor dit projectplan, benaderd worden voor deelname aan dit project.

Onderstaande personen maken deel uit van de projectgroep.

Rol	Bedrijf	Naam
Projectleider	Afdeling Arbeid	Kees Lommers
Projectmedewerker	Afdeling Arbeid	Manou van der Meulen
Projectlid	Nevedi	Heleen van Weele
Projectlid	Verankering Arbeid – CNV BedrijvenBond	Jelle Maarten Lof
Projectlid	FNV Bondgenoten	
Projectleden	Arbo-werkgroep PDV/Nevedi	

De afdeling Arbeid zal tussentijds rapporteren aan de projectgroepleden. Tevens worden concepten voorgelegd aan de projectgroep ter beoordeling. De CSEAD wordt periodiek ingelicht over de vorderingen.

5.2 Externe deskundigen

Er zijn twee externe deskundigen die in dit project participeren. Enerzijds is dit een arbodeskundige die de risico's die in de arbocatalogus worden opgenomen verder zal uitwerken. Anderzijds wordt een webapplicatie ontwikkeld, waarmee de arbocatalogus op snelle en eenvoudige wijze beschikbaar komt voor de sector.

Namen van de externe deskundigen zijn nog niet bekend. Voor zowel de uitwerking van de risico's als het ontwikkelen van een website wordt bij twee partijen een offerte aangevraagd. Op basis van de offertes zal een keuze worden gemaakt.

6. Planning

Op 20 maart kan door het CSEAD positief worden geadviseerd voor het opzetten van een sectorspecifieke arbocatalogus. Aanleiding hiertoe vormt dit Plan van Aanpak. Na goedkeuring van het Plan van Aanpak worden de projectactiviteiten in werking gezet.

Voor wat betreft het uitwerken van de risico's zal in overleg met de projectgroep twee partijen worden benaderd. Inzet bij het ontwikkelen van de webapplicatie zal besproken worden met partijen die de websites van de Akkerbouwproductieschappen hebben ontwikkeld.

Vanaf april 2008 zal gestart worden met het raadplegen van de achterban, waarna gestart kan worden met het uitwerken van de risico's. Hiervoor zal de projectgroep, in overleg met de arbodeskundige, vaststellen aan welke criteria de arbocatalogus moet voldoen. De projectgroep zal tussentijds geïnformeerd worden over de vorderingen en conceptteksten zullen ter beoordeling worden voorgelegd. Als de teksten zijn geaccordeerd zal dit voor toetsing aan de Arbeidsinspectie worden voorgelegd.

Naar aanleiding van de vastgestelde criteria en eerste conceptteksten, kan gestart worden met het bouwen van de website. Hierbij zullen de huisstijl van het Productschap Diervoeder als uitgangspunt worden genomen.

Communicatie naar de sector zal met de projectgroep worden besproken en naar aanleiding hiervan zal een communicatieplan worden opgesteld.

Als de Arbeidsinspectie de arbocatalogus heeft goedgekeurd, kan de subsidieaanvraag in gang worden gezet.

7. Kosten

Exacte kosten voor het uitwerken van twee risico's zal blijken uit de offertebedragen. Doelstelling is dat bij het inventariseren van risico's (werkgevers en werknemers), het uitwerken van twee risico's en het opzetten van een webapplicatie het subsidiebedrag van 50.000 euro niet wordt overschreden.

Voor het vervolgtraject in 2009 zal aan het bestuur van het Productschap Diervoeder een projectvoorstel worden ingediend, waarbij budget wordt gereserveerd voor het verder uitwerken van de arbocatalogus voor de diervoedersector.

Bijlage 1 Uitgangspunten bij het bepalen van onderwerpen

RI&E (waarbij per functie en werkplek de risico's worden geïventariseerd)

- Organisatie rondom Arbozorg in het bedrijf (waarin aandacht voor het arbobeleid, voorschriften, regels en sancties, persoonlijke beschermingsmiddelen, orde, netheid en hygiëne, calamiteiten en noodsituaties, etc)
- Veiligheid van machines, gereedschappen en transportmiddelen
- Werkzaamheden op hoogte, kruipruimten en besloten ruimten
- Solitaire werkzaamheden
- Geluid en trilling
- Gevaarlijke stoffen en biologische agentia
- Fysieke belasting
- Klimaat, warmte, koude en weersomstandigheden
- Verzuim

Bestaande projecten

- Stof? Pak't aan!
- Opzetten van de grondstoffendatabase in het kader van ATEX
- Ontwikkelen van werkinstructiekaarten voor de sector

Onderwerpen uit VCA

- Veiligheids- en gezondheids- en milieuwetgeving
- Ongevallen en de gevolgen voor beleid
- Geluid en straling
- Elektriciteit
- Gevaarlijke stoffen
- Branden en explosies
- Werken in besloten ruimten
- Veilig werken met machines en gereedschappen
- Hijsen
- Struikelen, uitglijden en vallen
- Werken op hoogte
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Ergonomie
- Hoe verantwoord omgaan met risico's
- Rol werkgever

Bijlage 2 Overzicht voor opzet arbocatalogus (adhv NEN-norm)

Arbocatalogus	Risico Voor welke functie Wat staat in de wet? Mogelijke oplossingen
	Inleiding Wettelijk kader Het ambitieniveau Maatregelen en middelen
	Oplossing: <ul style="list-style-type: none"> - beschrijving - status (beschikbaar) - beoogde effecten - kosten - leverancier - omschrijving (info) Beheersmaatregel <ul style="list-style-type: none"> - branche / soort werk / stof - aard van de beheersmaatregel (bronaanpak, technische verandering, organisatorische verandering of persoonlijke bescherming) - effecten van de beheersmaatregel - kosten en baten van de maatregel - uitgebreidere beschrijving van de beheersmaatregel - referenties (verwijzing naar literatuur)
Communicatie (NEN bijlage B)	Wie? Werkgevers, OR, Preventiemedewerker, werknemers
	Hoe? Informatiebijeenkomst, Publicaties, Cursus
Website	Filters: Soort werk Type belasting / risico Soort oplossing
	Arbo-loket
	Lay-out
Instemming sociale partners	Modelverklaring min SZW
Arbeidsinspectie	Toetsen: voorwaarden voor aanlevering? (schriftelijk / digitaal)
Subsidieaanvraag	Goedkeuring AI Aanvraagformulier min SZW

